

Wiarygodna identyfikacja klienta

Rozmowa z Elżbietą Piórkowską, doradcą prezesa Związku Banków Polskich

Dlaczego Związek Banków Polskich utworzył System DOKUMENTY ZASTRZEŻONE?

– Od początku swojej działalności ZBP aktywnie uczestniczy w budowie systemów wymiany informacji, które pozwalają bankom na ocenę wiarygodności płatniczej klientów; a także takich, które ostrzegają przed realizacją transakcji oszukańczej przy użyciu skradzionych lub sfalszowanych dokumentów tożsamości. Jednym z nich jest System DOKUMENTY ZASTRZEŻONE, który powstał w 1997 r. Pełni on jeszcze jedną ważną rolę. Jest trwałym elementem bankowego systemu ochrony klienta i jego depozytów, do czego banki jako instytucje zaufania publicznego przywiązują szczególne znaczenie.

Za utworzeniem bazy zastrzeżeń przemawiał także fakt, że rozwiązania publiczne w tym zakresie nie były – i do dziś nie są – wystarczające. A gdy w grę wchodzi bezpieczeństwo klientów nie można beczynnie czekać w nieskończoność.

Czy to oznacza, że nie ma innych podobnych baz danych w Polsce?

– W naszym kraju System DOKUMENTY ZASTRZEŻONE jest jedynym systemem gromadzenia i natychmiastowej dystrybucji danych o utraconych, skradzionych, podrobionych dokumentach tożsamości. Ponadto, z uwagi na procedury i praktykę, śmiało można powiedzieć, że jest także jedynym systemem „szybkiego reagowania” w razie powzięcia informacji o zastrzeżeniu. Sprzyja temu wykorzystywanie najnowocześniejszych technologii, dzięki którym informacja o zastrzeżeniu jest widoczna we wszystkich placówkach instytucji uczestniczących w systemie niezwłocznie po jego zgłoszeniu. Uczestnikami są przede wszystkim banki, ale też m.in. Poczta Polska, operatorzy telefonii komórkowej, domy maklerskie, firmy windykacyjne czy leasingowe.

Odnosząc się do pana pytania o inne bazy tego typu, należy wspomnieć rejestr PESEL i jego integralną ważną dla nas część: Ewidencję Wydanych i Utraconych Dowodów Osobistych. Jej funkcjonowanie reguluje ustawa o ewidencji ludności i dowodach osobistych. Jednakże procedura udostępniania danych na pisemny wniosek zainteresowanego podmiotu oraz za zgodą osoby, której dane dotyczą powoduje, że korzystanie z takiej formy dostępu jest w praktyce niemożliwe. Dziś banki potrzebują szybkiej i wiarygodnej identyfikacji klienta, zwłaszcza w obliczu nasilającego się procederu posługiwania się fałszywą bądź cudzą tożsamością, a także wobec konieczności przeciwdziałania praniu pieniędzy.

PRZESTĘPSTWA ZWIĄZANE Z FAŁSZOWANIEM DANYCH

ROK	Posługiwanie się dokumentem innej osoby	Podrabianie dokumentów tożsamości
2006	27322	36230
2005	30391	39870
2004	33350	43456
2003	33775	36381

Źródło: www.policja.pl

Fot. Grzegorz Kondek

Związek Banków Polskich od lat zabiega o możliwość współpracy banków z rejestrem PESEL na zasadzie potwierdzania tożsamości klienta za pośrednictwem przekazu elektronicznego. Mamy nadzieję, że nowelizacja ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych „otworzy” rejestr PESEL i potwierdzanie tożsamości w taki sposób będzie wkrótce możliwe.

Kto może zgłaszać w bankach zagubienie lub kradzież dokumentów?

– Do niedawna jedynie klienci posiadający konto w banku mogli zastrzec swoje dokumenty w Systemie DZ. Od października 2007 roku, z inicjatywy Związku Banków Polskich, każdy może to zrobić w placówce banku, który włączył się do akcji przyjmowania zastrzeżeń także od osób, które nie są ich klientami. Celem ułatwienia odnalezienia placówki takiego banku wprowadzono jednolite oznaczenia. Logo w postaci muszli z perłą oznacza, że do tego banku może zgłosić się każda osoba w celu zastrzeżenia dokumentu tożsamości. Aktualną listę banków, która systematycznie się poszerza, znaleźć można na stronie www.dokumentyzastrzezone.pl.

Jak często zdarzają się przypadki użycia czyichś dokumentów np. do próby wyludzenia kredytu lub innych przestępstw?

– Jak widać z przedstawionych w tabeli danych policji, przestępstwa te dotyczą kilkudziesięciu tysięcy osób rocznie. A mowa tu jedynie o przypadkach ujawnionych. Śmiało zatem można powiedzieć, że takich prób jest znacznie więcej. Coraz szersze wykorzystanie Systemu DOKUMENTY ZASTRZEŻONE, także przez innych przedsiębiorców, którzy sprawdzają dokumenty partnera biznesowego przed zawarciem jakiegokolwiek transakcji, przyczynia się do stopniowego spadku tej liczby. ■

Rozmawiał Grzegorz Kondek